

Savišvieta.
Vakaras V. Bovinui
pagerbti.
Rytų Vokietijoje.
Arkivyskupas Višinskis.
Rašo R. MIZARA

Mažai šiuo metu mūsų žmonės kreipia dėmesio į savišvieta, į knygų skaitymą, į studijavimą.

Patirtis rodo, jog sėkmingiausia priemonė žinioms įgyti yra savišvieta, patirtis, kuriuose įvairūs klausimai svarstomi kolektyviškai.

Atsimenu, kai mes tokias ratelius bei mokykles turėjome prieš virš 20 metų.

Atsimenu, kai dar anksčiau, prieš 30 metų, kai kurie mūsų, vasarą, pasiimdavo kokią "sunkesnę" knygą, nuykdavome kur nors į parką grupelėje ir ją nagrinėdavome!

Visa tai davė neįkainojamos naudos tiems, kurie tuo užsiėmė.

Deja, dabar to nėra!

Deja, to tenka sveikinti LMS 3-čiąją apskritį už tai, kad ji rengia panašius savišvieta popiečius, forumus, vadina mus.

Tokie popiečiai Lietuvių Kultūriniam Centre įvyko jau du. Viename jų buvo nagrinėtas mūsų teatrinis menas.

Kurie dalyvavo, pasisėmė nemaza naudos, nežiūrė to, ar jie tiesiogiai teatriniam meniniam darbe dalyvauja ar ne.

Sekamas forumo popietis įvyks rytoj, sekmadienį.

Dailininkas ir poetas Rudolfas Baranikas pateikė referatą apie literatūrą, apie josios kryptis, apie josios pliusus ir minusus.

Beje, šito forumo sumanytojų yra Vincas Bovinas, kuris, aplinkos verčiamas, neužilgo tūlam laikui išvyks į Floridą.

Bovinui pagerbti, taigi, kitą šeštadienį ruošiamas vakaras, — banketas.

Per ilgus metus Vincas Bovinas visą savo atlikusį nuo kasdieninio darbo laiką atidavė mūsų meninei veiklai tvirtinti, plėtoti, ugdyti.

Dėl to kiekvieno menininko ir meno mėgėjo, gyvenančio New Yorke bei jo apylinkėse, pareiga įsigyti tam pažmonui tikėtus iš anksto ir jame dalyvauti.

Rytų Vokietijoje praėjusi vasara buvo labai bloga: tai buvo sausiausia vasara bėgyje pastarųjų 50 metų!

Prieš sausrą, vėlyvą pavasarį, didelės šalnos kenkė javams ir daržovėms, gi anksti rudeni užpuolė sniegas.

Dėl to Rytų Vokietijoje jaučiama stoka kai kurių maisto produktų.

Prie to viso, matyt, prisidėjo ir tai, kad prekybos ministro pareigas ėjo Karl Hamann, kuris, kaip sako vokiečių spauda, dirbo priešui, o ne liaudžiai.

Hamann tapo išvestas iš ministro vietos.

Glasgove, Škotijoje, negarbingai pasižymėjo 18-kos metų amžiaus amerikietis Albert Kilmen Field.

Spalio 1 d. jis, su ginklu rankoje, užpuolė to miesto paštą ir pavogė apie 420 dolerių. O kai policija pribuvo, Field bandė šūviais prasilaužti pabėgimui kelią, — tikrai "amerikoniškai"!

Bet jis buvo sumistas ir nušautas septyneriems metams kalėti.

Matyt, vaikėzas tos profesijos mokėsi iš mūsų krašto radijo ir televizijos...

Lenkijos arkivyskupas Ste-

Darbo Zmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskirty \$8.00
Užsieniuose \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ --- LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828

No. 244

★★★

Richmond Hill 19, N. Y., Šešt., Gruodžio (Dec.) 13, 1952

★★★

Metai 42-rieji, Dienraščio 34-tieji.

ATLANTO PAKTAS ŽADA VARTOTI ATOMŲ BOMBAS

Tikisi gauti 500,000
vokiečių kariuomenės

Paryžius.—Susirinkę kariniai Atlanto kraštų sąryšio paktą vadai nutarė vartoti ir atomų bombas "prieš komunistų, jeigu reikės."

Ju susirinkimui vadovauja Amerikos generolas Matthew B. Ridgway, vyriausias komandierius visų ginkluotu Atlanto sąryšio jėgų prieš Sovietų Sąjungą.

Susirinkime dalyvauja Anglijos, Francijos, Amerikos ir 11-kos kitų Atlanto kraštų generolai bei admiralai.

Jie džiaugiasi, kad Turkija ir Graikija pažadėjo Atlanto sąryšiui 30 divizijų paruoštos karui armijos.

Generolas Charles Foulkes, Kanados armijos štabo galva, sakė, galima būtų naudoti ir Jugoslavijos armiją karui prieš Sovietų Sąjungą.

Laukia vakarinių vokiečių rekrutavimo

Bet visi kariniai Atlanto vadai labiausiai laukė pusės milijono armijos iš vakarinės Vokietijos. Jie nekantravo, kad vakarų Europos seimai vis dar neužgeria "europinės apsigynimo sutarties," pagal kurią turėtų būti rekrutuota vakarinių vokiečių armija.

Kad ta sutartis įteigtų galion, tai ją turėtų patvirtinti seimai vakarų Vokietijos, Francijos, Italijos, Belgijos, Holandijos ir Luksemburgo. O tie seimai nesiskubina.

Vietnamiečiai puola francūzus arti Hanoi

Hanoi, Indo-Kina.—Vietnamo liaudininkai atakuoja dvi aptvirtintas francūzų pozicijas jau tikrai už 10 mylių nuo didmiesčio Hanoi, kaip praneša francūzų komanda.

Liaudininkų būriai taipgi prasižvėrė į derlingąją plotą tarp Raudonosios upės žiočių ir "netikėtais žygiais" puola francūzus.

Liaudininkai kartu tešia atakas prieš francūzus Njnhgiange, Fatdieme ir Nasane, kur francūzai apsupti visomis pusėmis.

ponas Višinskis tapo paskirtas kardinolu. Tai vietai, kurios kiekvienas vyskupas laukia, nes kardinolas gali pataipti popiežiumi, "šventuoju tėvu."

Kodėl popiežius Višinskį taip gausiai andovanojo?

Lenkijos radijas sako todėl, kad Višinskis "gynė anti-lenkišką, pro-vokišką popiežiaus politiką."

Bloga, bloga!

KONTESTAS

Gavimui Laisvei Naujų Skaitytojų

Kontestantų stovis šiandien yra toks:

	Punktais
M. Svinkūnienė, Waterbury, Conn.	2,341
D. G. Jusius, Worcester, Mass.	2,002
Geo. Shimaitis, Montello, Mass.	1,864
Hartfordo vajininkai	1,608
J. Krasauskas, Norwood, Mass.	1,416
Brooklynio vajininkai	1,404
LLD 133 kp., Camden, N. J.	1,252
Elizabeth, N. J., vajininkai	1,249
H. Thomas, So. Boston, Mass.	1,204
L. Prūseika, Chicago, Ill.	1,166

Philadelphijos vajininkai	1,111
P. Rečis, F. Klanton, Great Neck, N. Y.	1,036
L. Bekis, P. Anderson, Rochester, N. Y.	817
Newarko vajininkai	785
V. Smalstienė, Detroit, Mich.	756
A. Apšegienė, Auburn, Me.	652
LLD. Moterų 20 kuopa, Binghamton, N. Y.	602
St. Kuznickas, Shenandoah, Pa.	556
Harrison, N. J., vajininkai	546
P. Sliajus, Edystone, Pa.	504
L. Tilvick, Easton, Pa.	504
S. Penkauskas, Lawrence, Mass.	472
J. Balsys, Baltimore, Md.	443
J. Blažonis, Lowell, Mass.	420
P. Slekaitis, Scranton, Pa.	392
Bridgeport, Conn., vajininkai	336
Toronto Vajininkai	288
K. Vilkauskas, Nashua, N. H.	280
V. Ramanauskas, Minersville, Pa.	262
H. Zukas, Binghamton, N. Y.	256
J. Dižin, New Haven, Conn.	224
C. K. Urban, Hudson, Mass.	224
Geo. Urban, N. Braddock, Pa.	220
M. Paulauskas, Pittsburgh, Pa.	208
J. Bimba, Paterson, N. J.	200
M. Skleikienė, Gardner, Mass.	196
A. Gudzin, Scotia, N. Y.	196
S. Rauduvė, Pittston, Pa.	196
A. Grigaitis, Pittsburgh, Pa.	168
LLD. 70 kp., Cliffside, N. J.	168
V. Kvetkas, Cambridge, Mass.	168
Ant. Kuzmickas, Girardville, Pa.	168
S. Puidokas, Rumford, Me.	156
A. Kubilskis, Coal Center, Pa.	140
John Urbanas, Pittsburgh, Pa.	130
J. Kazmer, Pittsburgh, Pa.	130
M. Aranuk, Detroit, Mich.	120
Mrs. A. Philpott, Stamford, Conn.	112
A. Dambrauskas, Haverhill, Mass.	108
Alex Shatro, Aliquippa, Pa.	84
E. Kasparienė, Wilkes-Barre, Pa.	84
J. Egeris, Nashua, N. H.	28
A. Brazinskas, So. Boston, Mass.	28

D. G. Jusius, Worcester, Mass., puikiai kyla punktais. Jis ir vėl prisituntė atnaujinimui ir aukų. Taipgi jam į pagalbą atėjo ir J. Gaidis iš Maynard, Mass., prisituntė daugias aukų ir atnaujinimui.

M. Svirkūnienė, Waterbury, Conn., prisituntė naują (Tas 4-tam puslap.)

Teisėjas atsisako panaikinti bylą paremtą kreivomis priesaikomis prieš komunistus

New York. — Trylikos teisiamųjų komunistų vadovų advokatai prašė federali apskrities teisėja E. J. Dimocką panaikinti einamąją bylą prieš juos. Teisėjas atmetė prašymą.

Advokatai nurodė, jog try samdyti šnipai melavo, po priesaikų liudydami prieš komunistus, ir jie buvo ten pat sugauti bemeluo-

Atsidaro pasaulinis kongresas dėl taikos

Viena, Austrija. — Prasi-deda didis Pasaulinis Kongresas dėl Pasaulinės Taikos. Susirinko apie 3,000 delegatų, iš įvairių šalių.

Dalyvauja ir grupė delegatų iš Jungtinių Valstijų — profesoriai J. Fletcher ir W. E. DuBois, kun. Willard Uphouse, John Adams Kingsbury ir kt.

(Amerikos valdžia nedavė leidimo keliems kitiems amerikiečiams, norintiems keliauti į šį taikos kongresą.)

Korėjos liaudininkai užėmė du kalnus

Korėja. — Šiaurinės Korėjos liaudininkai išvien su kinais atėmė iš amerikonių ir jų talkininkų du strateginius kalnus — Big Nori ir Little Nori.

Tiedu kalnai yra už 35 mylių į šiaurę nuo Seoulo, Pietinės Korėjos sostinės, ir pro juos eina vieškelis į Seoulą.

Pirm galutinai šturmuojant šiuos kalnus, šiauriniai liaudininkai paleido apie 20,000 šovinių iš patrankų į amerikonių pozici-

TRUMANAS SAKO, NEI MacARTHURAS NEI EISENHOWERIS NETURI TIKRO RECEPTO DĖL PERGALĖS KORĖJOJ

O MacArthuro sumanymai praeityje būtų galėję nublokšt Jungtines Valstijas į pasaulinį karą

Washington.—Prez. Trumanas labai abejojo, ar generolas MacArthuras turi bent koki tinkamą planą Korėjos karui laimėti.

Pasikalbėjime su laikraščių korespondentais gruod. 11 d. taip pat tvirtino, kad ir Eisenhoweris, nulėkęs Korėją, nesurado jokio sekreto, kaip sėkmingai tą karą baigti.

I korespondentų klausimą: — Ar reikėtų prezidentui pasisaukti MacArthūrą ir Eisenhowerį ir tartis su jais apie planus dėl Korėjos karo laimėjimo? — Trumanas atsakė, jog nėra tokio reikalo. Nes kariniai vadai Washingtono žino viską, ką tikrai MacArthuras ar Eisenhoweris galėtų žinoti.

Klaidingi ir pavojingi MacArthuro pasiūlymai

Trumanas nurodė klaidingus bei pavojingus MacArthuro planus praeityje, primindamas, kad:

Prezidentas 1950 metų spalvyje nukeliavo 14 tūkstančių mylių į Wake, salą pas MacArthūrą, vyriausią tuometinį Amerikos komandierių Korėjoje ir Toluosiuose Rytuose. Norėjo patirti iš MacArthuro, kaip galima būtų greičiau laimėti korėjinį karą.

Francūzai nušovė dar tris morokkiečius

Kasablanka, Morokko. — Francūzų kariuomenė vėl šaudė demonstruojančius morokkiečius, reikalaujančius savo šaliai nepriklausomybės nuo Francijos. Nušovė dar tris žmones, daugeli kitų sužeidė.

O jau ketvirtadienį buvo apskaičiuota, kad francūzų žandariai ir kariuomenė nužudė daugiau kaip 200 Morokko patrijotų.

Francūzai daro ablavus prieš tautinius morokkiečių vadovus ir komunistus. Sumedžiojo jau daugiau kaip tūkstantį jų.

Morokkiečiai skelbia naujus streikus prieš francūzus.

Korėja. — Amerikonių komandierius Van Fleet vedėjo "sunaikint" šiaurinės Korėjos liaudininkus, jeigu jie pradėtų naują ofensyvą.

ORAS. — Giedra ir vis šaltoka.

jas viršukalnėse.

Bet amerikoniai su savo talkininkais nubloškė liaudininkus nuo Little Gibraltar kalnelio, į pietus nuo Big Nori.

Bet Trumanas nieko daugiau iš MacArthuro negavo, kaip tik glėbį klaidinančių žinių.

MacArthuras tada sakė prezidentui, kad Kinijos komunistai neis talkoniškai su šiaurinės Korėjos liaudininkais prieš amerikonus; tvirtino, kad karas jau faktinai užsibaigęs; todėl, pasak MacArthuro, jau tada būtų buvę galima atsaukti diviziją amerikonių armijos iš Korėjos ir perkelti ją į vakarų Vokietiją, okupaciniams pareigoms. Daug ir kitų klaidingų dalykų tuomet MacArthuras pripažino prezidentui.

Nieko jis neparedė ir Senatui

Kuomet prez. Trumanas pašalino MacArthūrą iš komandos, pirm 20 mėnesių, tai MacArthuras, sugrįžęs į Jungtines Valstijas, buvo pakviestas liudyti plačiam Senato komitetui apie Korėjos karą. Ilgai MacArthuras dėstė savo nuomones senatoriams, bet neparedė jokio plano, kaip galima būtų vykusiai tą karą baigti.

MacArthuras rizikavo įtraukti Ameriką į visuotiną karą

Tuo laiku, kada MacArthuras buvo pašalintas iš komandos, jisai turėjo tik-

tai tokį vienintelį pasiūlymą, kuris būtų įtraukęs Ameriką į visuotiną karą Toluosiuose Rytuose. Bet prezidentas norėjo išvengti naujo didelio karo; todėl ir atsaukė MacArthūrą iš komandos.

Dabartinis neva tikras
MacArthuro planas

(MacArthuras, kalbėdamas fabrikantų suvažiavimui New Yorke užpereitą penktadienį, gyrėsi turįs "aiškų ir tikrą planą Korėjos karui laimėti be didelių nuostolių amerikonom ir nepaadinant pavojaus dėl naujo pasaulinio karo išsukimo.")

Jeigu MacArthuras bent dabar turi koki geresnį planą dėl laimėjimo Korėjoje, tai jo pareiga būtų atvykti pas prezidentą ir parodyti tą planą, kaip galima būtų sutaupyti amerikiečių gyvybes. Prezidentas, tačiau, netiki, kad MacArthuras turėtų lemti atsakymą į tą klausimą.

Eisenhowerio kelionė į Korėją—tai "demagogija"

Kas liečia būsimojo prezidento Eisenhowerio atliktą kelionę Korėjoje, tai buvo demagogiškas politikie-rius žygis, sakė Trumanas.

Eisenhoweris rinkiminių savo kampanijoje pradžioje nuvykti Korėją, jei bus išrinktas, ir patirti, kaip galima būtų greičiau karą garbingai užbaigti. Tuo pradžio jis viliojo sau piliečių balsus. Taigi ir keliavo Korėją tikrai tam, kad ištisėtų pradžią.

Eisenhoweris pakartojo
Trumano žodžius

Bet pirm išlėkdamas iš Korėjos, po trijų dienų pobuvio, pats Eisenhoweris pareiškė: "Aš neturiu jokių visuotinių receptų ar burtų (triksų) korėjiniam klausimui išspręsti.

Tuo pareiškimu Eisenhoweris faktinai, pakartojo žodžius, kuriuos prezidentas pasakė, kalbėdamas už demokratų kandidata Adlai Stevensoną, kaip kad Trumanas dabar priminė laikraščių korespondentams.

MacArthuras nežino
daugiau už karinius
vadus Washingtono

Prezidentas taipgi pastebėjo, kad nors MacArthuras žada pasidalinti savo planu su Eisenhoweriu dėl karo laimėjimo Korėjoje, tačiau, karinių štabų vadai Washingtono, tur būt, žino viską, ką tik MacArthuras galėtų parodyti. Bet jeigu jie norėtų išgirsti MacArthūrą, tai prezidentas nekludytų.

Praneša
A. Lipčius

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co. \$8.00 per year Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co. \$4.00 per six mos. Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879.

ZADA BŪTI IDOMUS STREIKAS

JEI SAMDYTOJAI neįsilausys darbininkų reikalavimų, tai šiomis dienomis New Yorko žmonės matys idomų streiką.

New York'e yra 14-ka privatinių busų linijų, kurios kasdien veža šimtus tūkstančių žmonių.

Tų privatinių busų linijų darbininkai, vyriausiai vairuotojai, reikalauja 40 darbo valandų savaitę. Samdytojai atsisako jų reikalavimus patenkinti.

Na, tai darbininkai, — jų Transport Workers Unija—sugalvojo iškirsti samdytojams tokį šposą: vairuoti busus, bet neimti iš pasąžierių mokesčių, fėro!

Pasak unijos prezidento Quill pareiškimo, jei busų vairuotojai išeitų streikan, tai žmonės galėtų tuo pasipiktinti, sakydami, kaip gi čia jūs streikuojate žiemos švenčių (Kalėdų) išvakarėse, kada mums reikia vykti į krautus kai ko nusipirkti, kada visa atmosfera atrodą šventišką!

Dėl to busų vairuotojai vairuos busus, kaip vairuoja kiekvieną dieną, bet jie vežios žmones nemokamai, vežios juos už dyką, atsisakydami imti iš jų fėrą.

Sumanymą užgyrė ir važiuotės darbininkų unijos delegatų suvažiavimas, šią savaitę vyksta Philadelphiaje.

Sis idomus streikas—jei samdytojai atsisakys darbininkų reikalavimus išlaikyti, — prasidės sekmadienį, gruodžio 14 dieną.

Tenka pasakyti, jog šiuo metu busų vairuotojų darbas yra labai sunkus, išsėmias iš jų paskutinį energijos lašą.

Jie turi vairuoti didžiulius busus,—vairuoti kupinus žmonių, vairuoti tirstame trafike. Tolydžio jie priversti iš pasąžierių imti ir fėrus. Visa tai juos didžiai nervina.

Dėl to 40 valandų darbo savaitę jiems nėra per trumpa. Kompanijos, darantios didžius pelnus, gali ir privalo jų reikalavimus patenkinti.

ARČIAU ELEKTROS KEDĖS

TEISEJAS SYLVESTER RYAN atmetė Juliaus ir Ethelės Rosenbergų prašymą, kad jų žudymo diena būtų nukelta, kad jiems būtų suteiktas naujas teismas.

Kaip žinia, sausio 12 diena yra toji diena, kurią Rosenbergai būsia pasodinti į elektros kėdę.

Mes jau ne kartą esame rašę, jog Rosenbergų dalykas yra panašus į Dreyfuso bylą Francūzijoje, ir Tamo Mooney bylą ir į Sacco ir Vanzetti bylą Amerikoje.

Tačiau yra ir skirtumų. Dreyfusas buvo nuteistas, pasiremiat gautais dokumentais (kurie, kaip vėliau paaiškėjo, buvo sufabrikuoti, falšyvi); Mooney buvo nusmerktas mirti, pasiremiat eksplozija, kilusia iš bombos padėjimo San Francisco gatvėje laike pro-karinio parado; Sacco ir Vanzetti nusmerkimas (ir nužudymas) buvo padarytas, pasiremiat įvykusi vienu apiplessimu (hold-up). Na, o Rosenbergai yra nusmerkti mirti be jokio apčiuopiamo fakto, be jokio įrodymo,—vyriausiu liudininku prieš Rosenbergus buvo asmuo (Greenglass), kuris pats buvo valdžios agentų kaltinamas "sekrety" išdavime! Tačiau tasai asmuo, kuris pripažino, tebuvo nuteistas tik 15-kai metų kalėti, gi Rosenbergai, kurie griežtai užginčijo Greenglasso duotus liudijimus, kurie neprisipažino, kurie sakėsi ir sakosi, kad yra nekalti, kurie, pagaliau, negalėjo jokių autominių sekretų niekam išduoti, nes tokių sekretų nėra, tapo nusmerkti mirti.

Tokiais parodymais, kokie teisme buvo išstatyti prieš Rosenbergus, rodosi, negalėtų būti nuteistas nei joks asmuo, kad ir keliom dienom kalėti.

Na, bet Rosenbergai pasmerkti mirti; jau per ilgą laiką jie sėdi mirties kameroje.

Liekasi, aišku, vienas kelias, kuriuo Rosenbergai gali būti išgelbėti nuo elektros kėdės.

Tuo keliu yra prezidento susimylėjimas, clemency.

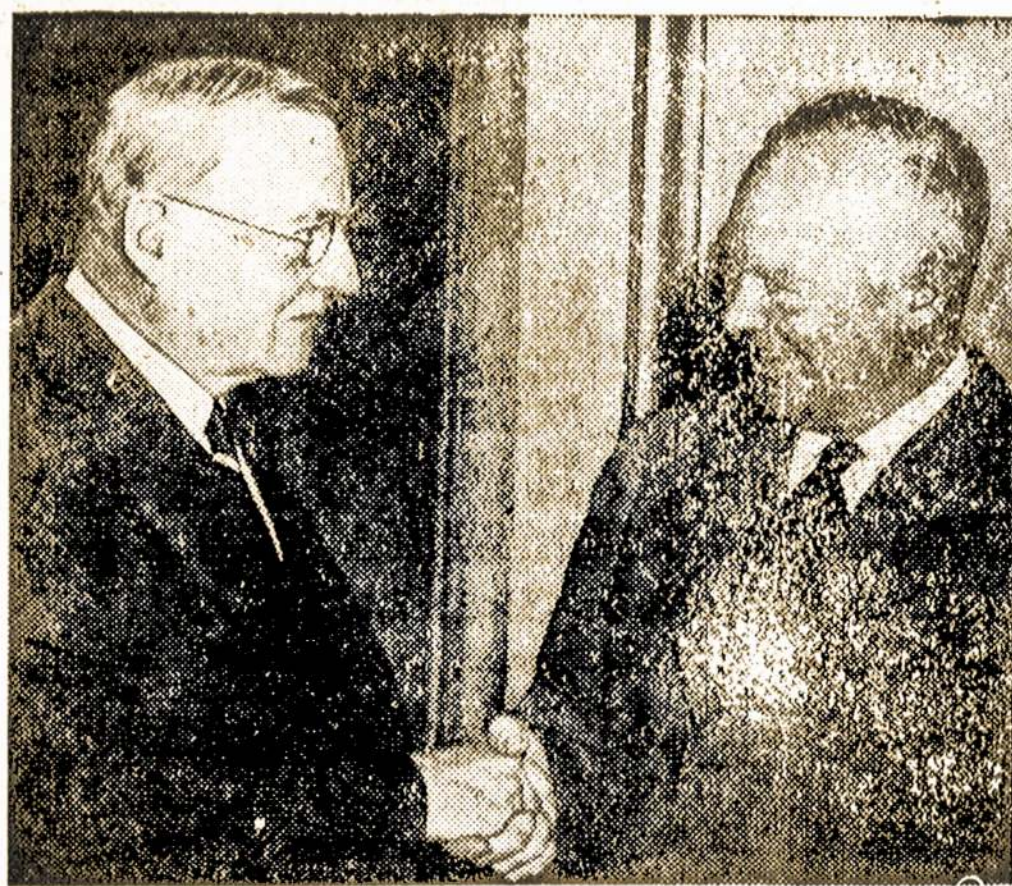
Svarbu, kad Rosenbergai būtų nenužudyti. Svarbu, kad jie išliktų gyvi ir kad, ilgainiui, jie galėtų be jokios abejonės įrodyti savo nekaltumą.

Atsiminkime: Tamas Mooney, išgelbėtas nuo mirties, ilgainiui įrodė savo nekaltumą. Tie patys džiurimai, kurie jį buvo suradę kaltu, vėliau pripažino, kad Mooney nėra kaltas, kad jie buvo apgauti prokuroro ir teisėjo, Mooney teisiant.

Atsiminkime: šiandien jau kiekvienam aišku, jog Sacco ir Vanzetti buvo nekalti, nekaltai buvo nužudyti. Visa tai pilniausiai paaiškėjo po jų nužudymo. Jei jiedu būtų buvę nužudyti, būtų įrodę savo nekaltumą.

Taigi reikia duoti progą ir šitiems jauvims žmonėms —tėvui ir motinai,—Rosenbergams, kad jie galėtų ilgai įrodyti savo nekaltumą. O jei jie bus nužudyti... bet kokis įrodymas po jų mirties bus pavėluotės.

Dėl to tenka prašyti prezidentą Trumaną, kad jis suteiktų Rosenbergams susimylėjimą, kad jis neprileistų juodu nužudyti. Prezidentas tam turi pilną teisę.

Išrinktasis prezidentas Eisenhoweris (dešinėje) sveikina su John Foster Dulles. Mr. Dulles bus valstybės sekretoriumi.

Laiškas iš Kūbos

Kadangi Miamėje oras gerokai atvėso, tai nusistariau greičiau apsilankyti Kūboj ir persitikrinti, kiek ten oras — šilima skirtingas nuo mūsų šalies "norty." Žinoma, ta pačia proga pamatysiu savomis akimis, kaip ten lotynų žmonės gyvena. Tiesą, tik pasiekus Havaną, pajutau orą tvankų, ypač mieste troškinantis ir monotoniškas, nuobodus. Čia mus, amerikiečius, pasitiko U. S. turistų agentas ir, parūpinęs automobilį su vadovu, išleido 6 valandoms "turist tour" į žymesnes vietas mieste ir jo apylinkėse. Pirmiausiai, pagal jų religingumą, nuvežė parodyt seniausią, 17-to šimtmečio, bažnyčią ir katedrą. Bažnyčioje, tiesa, yra gana gražiai atrodančių tapybos kūrinių, net ir italo da Vinčės rodė bažnytinį paveikslą. Ir bažnyčios vidus gana iškaistingai įrengtas, bet tie jos tarnai-kunigūnai tai tokie apskęžę, kad, rodos, jiems vieta būtų tik "ėiken markete"—su tokiomis pabrizgusiomis ir nešvariomis sutanomis.

Miestas, tiesa, visas pasikendęs nešvaroje ir kamšatyje, o jau biedruomenės kvartaluose — tokių lušnų iš šakalių ir neandrių supintų matėsi, kad vargiai ir Kauno "bradilkoj" (Vilijampolėj) tokių galėjai užtikti Smetonos valdymo laikais. Parodė ir "šapa," tai moteriškų ridikiulių išdirbystę iš aligatorių odų. Tai ne šapa, o kačių lindynės, urvai ant paprasto akmens grindinio, bruko. Darbas atliekamas rankomis, primityviškai, bet jų darbo sąlygos tai—die apsaugok.

Nuvežė parodyt jų parla-

mento rūmus, kapitolijų. Tai milijoniniai, gražūs ir verti pamatymo pastatai; atrodo, tokiai ubagiškai šaliai būtų pergeri, kai šalia jų matai žmones apdriskusius ir ant kiekvieno gatvės kampo matai prašančius išmaldos.

Kapitolijuje mums davė jų žmogų ir išrodė jo (kapitoliaus) prabangą. Salii—visokio dydžio ir daug (gal daugiau negu mūsų laisviečių Kultūros Centre). Man dar teko pasinaudot parlamentare Josės L. Hemesės deska (vieta Chambers salėje). Jų parlamentas turi 135 narius ir susirenka 3 kartus į savaitę. Kapitoliaus aukštis — 350 pėdų. Rodė kapitolijue centrą miesto (kai mūsų New Yorko Columbus aikštė), tai grindyse įmūrytas 24 karečių deimantukas, vertas 30,000 pesų. O ties juo nauja bronzinė Laisvės statula, 40 pėdų aukščio ir 40 tonų sunkumo. Rodė vienoje salėje ir lempą 800 svarų, kai didelis bimbalas.

O mieste, apart 3,500 policijos, dar daug matėsi militariskos apsaugos ir vis viešai nešiojant ginklų. Mita - Mara Alėja važiuojant, matėsi daug statybų, bet ir darbas jų atrodė, lyg "dvylika vieną gaidį pjauna." Net ir gatvių valytojų troką aptarnauja 6 žmonės, tai uždarbiai jų į valandą 4.80 peso. O rendos gana brangios, butas 3-4 kambarių—60 pesų mėnesiui, ir tai tik landynės prieš mūsų Brooklyno projektinius. Jie čia turi ir arklis išvežioti daržovėms, bet tai likę tik skeletai atklio pavidale.

Rodos gamta-motina apdovanojo Kūbą šilima per apskritus metus ir, rodos, maisto turėtų gana tiek gyvuliai, tiek žmonės; bet viskas atbulai. Man, kaip sališrininkui, tai buvo idomu aplankyti romo distileriją, ir romą gėrėme veltui, kiek norėjome. Tai pigiausias jų "trunkas," net ir už dešimtuką gausi gerą "drinksą." Kitkas labai brangu. Ceve-rykai, kaip New York'e už 6-7 dolerius, tai čia reikia mokėti 11-17 dolerių. Apsirėdymas taip pat brangus. Eilutė, už kurią Brooklyne mokėtumėi 40 dolerių, tai čia 79 dol. Tik krokodiliniai išdirbiniai ir romas čia "įkandamas" kiekvienam turistui.

Ridgewoodietis

Newark, N. J. — Teismas skyrė mėnesį kalėjimo Mildredai Shaferi, kad ji gatvėse elgetavo, nors banke turi \$17,000.

Pasidairius po Floridą

Daugelis lietuvių turistų, atvykusių į Floridą, išsireiškia, kad čia nėra jokio gamtinio grožio, pelkės, nuskurę krūmokšniai ir tt. Ir neapsiriksiu pasakęs, kad daugumai lietuvių turistų Florida išrodo visiškai prasta. Mat, vieni jų vežiuoja rytiniu Atlantiko pakraščiu, kiti — vakariiniu. Abiem kraštais važiuojant vaizdai prasti; išrodo, kad gamta davė Floridai puikų klimatą, bet grožių pusėtinau nuskriaudė. Atvykę apsisotja kokiam mieste arčiau prie vandens, pasišildo saule, pasivilioja ant smilčių ir vėl traukia tais pačiais keliais namų link. Suprantama, tokiems turistams negali pasirodyti Florida gamtiniai graži, žavinga.

Bet kurie pavažinėja viduriu Floridos, — nors tokių būna mažai, nes važinėjimas surištai ir su išlaidomis, tie pamato ką kitą. Juk medalis turi dvi puses — gerąją ir prastąją, todėl reikia abidvi ir matyti pirmiau, negu spręsti apie gražumą ar prastumą.

Draugai Marcinkevičiai, greatneckiečiai, užkvieta mus ir Valilionius Padėkų dienų juos, kaip naujakurius, aplankyti. Jie įsikūrę Seffner, 260 mylių nuo Miami ir šiaurvakariūs.

Padėkų dienų, 6-tą valandą ryte, su draugais Valilioniais leidomės kelionėn 27-tu keliu, kuris eina viduriu Floridos. Išsyk, iki Okeechobee ežero, labai žemos vietos, daug dar tuštumų, bet nemažai randasi ūkių ir gyvulių ganyklų, vietomis matosi po kelis šimtus galvijų.

Pervaziavus žemumas, jau prasideda gražūs vaizdai. Lygumas pakeičia ne statūs kalneliai, tarpkalnės ežerai ir kaip tik akys užmato visur sodai, medeliai pasodinti karėviškiarūkiuote, kaip nežūrėsi, visi išrodo eilėmis. Pasiekus Avon parką ir važiuojant iki Haines City, stačiai reikia gėrėtis vaizdais. Ypačiai labai daug sodų ir ežerų tarpe Haines City, Winter Haven, Lakeland ir kitur.

Nors ir tolyn važiuojant randasi daug gražių vaizdų, nes norint Floridą pervaziuoti nuo Key West iki Pensacola, 839 mylios, reikia mes turėjome pasukti į vakarus link Seffner. Čia susiradome ir Marcinkevičių vietelę. Jie įsigiję septynių akrų vietelę labai gražioje vietoje, ant kalno, turi gražų sodą ir girios. Iš visų pusių apsupta orandžiū sodais. Apylinkių lietuviams būtų smagi vietelė piknikams laikyti.

Praleidę Padėkų dieną pas draugus Marcinkevičius, pernakuoję, leidomės link St. Petersburg. Miestas gražus, pilnas žmonių. Bet kuomet pražiūri ir tuos žmones, tai išrodo, kad į čia suvažiauję visi seneliai, senelės, visi paliegliai, tar-tum čia jie atvyko persiskirti su šiuo pasauliu. Tr-pats miestas prie jų pritai-kytas. Sėlygatvių briaunos sulygintos su gatve ir einant gatve nereikia koją kelti aukščiau ar žengti žemiau, nes daugelis jau nepajęgtų tai padaryti. Gatvėse įtaisyti suoliai (berčiai) ir žaliai nudažyti. Ant suolų sėdi tokios būtybės, kurios, rodosi, jau laukia graboriaus; daugelis vaikš-

čioja lazdomis pasiremdami. Kitaip sakant — ligininės vaizdas. Žinoma, yra ir jaunų, nes kas gi senius aptarnautų, bet seniai ir juos nustelbia.

Pavandravoję po miestą, patraukėme į Tampą. Miestas gražus ir publika gyvesnė, negu St. Petersburg, nesimato tiek senų ir palieglų, bet ir čia gatvėse įtaisyti suoliai ir jau raudonai nudažyti.

Iš Tamos patraukėme į Clearwater. Aplankėme Zablackus ir Pakalniškius. Zablacko sveikata labai prasta, mažai gali kalbėti, ir jeigu ką sako, tai tyliai, vos galima išgirsti. Draugė

Zablackienė, išrodo, dar smarkiai sukinėjasi. Pakalniškis, liuosu nuo darbo laiku, užsiėmęs bitininkyste. Jie turi nusipirktę 7-nių akrų fermukę, dabar ten stato namą ir mano persikraustyti ten gyventi.

Šeštadienį visi nuvykome į Winter Haven. Čia randasi keletas dirbtuvių vasų kenavimui. Kiek teko patirti, tai darbininkams moka pigiai. Prie orandžių skynimo daugiausia dirba negrai. Moka po \$35 į savaitę.

Pavažinėję po tas apylinkes, sekmadienio ryte leidomės namų link.

Taigi Floridoje yra ir gražių vietų, tik reikia jas pasiekti, pamatyti.

V. Paukštys

Nenori taikos, tai pavojingai manevruoja

Keisti dalykai dedasi Jungtinių Tautų Generalinėje Asemblejoje. Taikos išlaikymo organizacija mažai tesirūpina užbaigimu Korėjos karo. Politiniam komitetė ilgas prakalbas pasakė Achesonas ir Višinskis: Kiti delegatai drožia trumpesnes prakalbas. Diskusijos eina ir karas tęsiasi.

Socialistiniai kraštai mažumoje. Jų sumanymai pasiūnčiami į gurbą. Didžiosios kapitalistinės šalys nenori taikos, tai įsikibo į karo belaisvių repatriacijos klausimą. Tuo klausimu paneigė visas tradicijas. Jungtinės Valstybės ir Britanija gavo dar dvidešimt kraštų atstovus sutikti su pasiūlymu, kad Asembleja pilnai užgirtų iki šiol vedamą Korėjos karą ir derybas, dėl paliaubų—derybas, kurios nieko nedavė ir nieko nežada duoti.

Mažosios kapitalistinės šalys, daugiau linkę prie taikos, bet neturi drąsos griežtai išstoti už baigimą skerdynės. Jos irgi manevruoja tarpe didžiųjų kapitalistinių kraštų ir socialistinių šalių pozicijos. Meksika patiekė savo rezoliuciją. Arabiškos ir azijatiškos šalys laiko susirinkimus ir diskusuoja savo pasiūlymus. Tik žodžiai, tik diskusijos. Konkrečių žygių bei darbų nesimato. Jos

nori surasti "auksinį" vidurį tuo pačiu karo belaisvių klausimu.

Meksika sako, kad lai bus taip, jog nenorintieji rami grįžti karo belaisviai būtų priimti į neutrališką kraštą ir ten laikomi, kol "Taikosmuosose Rytuose pilnutinė taika įvyks." Paskui, girdi, jie galės pasirinkti: grįžti, ar negrįžti į savo namus. Tuo tarpu tose šalyse jie bus aprūpinti darbu ir gyvenimu.

Arabiškos kapitalistinės šalys siūlo sudaryti iš neutrališkų šalių komisiją. Tegu ta komisija apsvartys ir išspręs karo belaisvių klausimą.

Kuomi šitie pragaistingi įvairių šalių manevrai pasibaigs, kai Korėjos karo klausimas iš politinio komiteto nueis į Asemblejos sesiją galutinam išsprendimui?

Nereikia būti pranašu, kad atspėti. Asemblejos sesija nutars taip, kaip mūsų delegacija padiktuos. Nežinia, kiek ją paveiks gen. Eisenhowerio išrinkimas prezidentu. Jeigu ji laikysis savo originalės nuomonės, tai ji Asemblejos sesijoje padiktuos priimti pilnutinį užgyrimą visko, kas iki šiol buvo padaryta ir kas dabar yra daroma. Korėjoje. O tas reikštų tik-tai vieną dalyką: karas eigtų toliau!

Saliotis

Eastern Airlines kompanijos inžinieriai sustreikavo už algų pakėlimą. Streikas paliečia 160 inžinierių. Jie yra Amerikos Darbo Federacijos Flight Engineers International Association unijos nariai. Šitie du inžinieriai pikietuoja minėtos lektuvų kompanijos stotį New York'e, LaGuardia Airport.

LITERATŪRA IR MENAS

Brooklyno Aido Choro spektaklis jubiliejiniais metams baigti

Kaip žinia, šie metai Brooklyno Aido Chorui buvo jubiliejiniai metai. Iyko berods net trys pramogos, suruoštos Choro 40 metų jubiliejui apvainikuoti.

Paskutinioji buvo gruodžio 7 dieną, Richmond Hill, N. Y.

Pramoga buvo spalvinga ir pavadinta "Gatvės Scena" (Street Scene).

Tai sumanė gabioji choro mokytoja Mildred Stensler; ji čia buvo ir režisierius ir dirigentas. Jai teko įdėti daugiausiai pastangų, kad spektaklis pavyktų.

Stensler atkarpė iš čia ir ten atkarpeles ir jas dailiai apdorojo ir sudėstė į vieną sceninį aukselą, kuris sudarė gražų, patrauklų, spalvingą paveikslą.

O kad priduoti visam reikalui daugiau lietuviškumo, Mildred visa tai pavadino "Gatvės scena," vaizduojančia Lietuvą skvėrą Brooklyne.

Aplinkui gyvena žmonės; čia pat matyti Piliečių Klubo pastatas, čia užklysta ir vaikata, čia policininkas su buožė "tvarka atlieka," pienininkas žmonėms pienta pristato, gatvės šlavikas (Ch. Yuknis) gatvę šluoja, o žmonės sau gyvena, — tūli ant "stepsų" sėdi, moterys eina į krautuves, klegasi; vaikai žaidžia, bėgioja. Visa tai vaizduoja vienos dienos įvykius; visa tai, beje, buvo atlikta tik dainomis ir šokiais, be kalbų, be monologų bei dialogų, tik mimika ir judesiai.

Mildred Stensler padėjėjais buvo: dainininkai R. Baranikas ir E. Skučas, taipgi muzikas Frank Balwood. Pirmieji du — rodosi Baranikui daugiausiai teko, — sukūrė tipiškus scenos vaizdus, o Frank Balwood pianu palydėjo dainininkus.

Kas gi dalyvavo programoje, dainavime? Daugiausiai patys aidiečiai: trio "Myliu dieną, myliu naktį" atliko Edward Skučas (valkata), Petras Grabauskas (policininkas), Jonas Grybas (pienininkas); "Pas darželį trys mergelės": trio: Aldona Bernotas, Elena Brazauskienė ir Eva Mizarienė. Šokių "Kalvelis": jaunieji Edward Dagis, Irene Babarskas, Raymond, Jeanette Markūnas, Jeanne Stensler (Mildred dukrelė), Kenneth Stensler (Mildred sūnus), Sarge Savitchef, Roger Parent; "Wunderbar" šokių: Mary Ann Wilson, Jerry Wilson, Eleanor Stakoff, Natalie Jankus.

Irene Babarskas pašoko solo, — ji mokėsi šokti ir tam turi talento, ką parodė šios josios pasirodymais; Kenneth Stensler pagrojo armoniku, — jis gabus armonistas ir jau ne pirmą kartą pasirodo mūsų scenoje.

Svečiai solistai: Medeline Knorr, iš Newarko; Aldona Wallen, iš Brocktono, ir Leon Yonikas, iš New Yorko.

Kitą viską atliko patsai choras, sudainavęs eilę lengvo turinio dainų.

Jei visa tai nebūtų buvę darniai suorganizuota, jei tai būtų buvę atlikta "šiaip sau," be specialės scenerijos, taip sakant, be sceninių efektų, šis spektaklis toli gražu nebūtų žiūrovams davęs tai, ką davė.

Ir visa tai parodo, jog galima ir iš "paprastų" daiktelių sudaryti skoningą, lyg ir vientysinį spektaklį.

Brocktoniškė viešnia, Aldona Wallen, jau antru kartą pasirodė mūsų scenoje: pirmiau ji dainavo šių metų Laisvės koncerte. Šį kartą, man rodosi, Aldona dar gražiau pasirodė negu andai. Ji turi tvirtą ir gausų, sidabrinį, plataus diapozono sopraną. Pati dainininkė dar jaunutė, bet sceniška: aukštoka, lieknai, dinamiška, daili, patraukli. Aldona turi visas dainininkės savybes ir ji man andai sako, jog ryžtingai mokosi dainuoti meno. Tenka jai palinkėti geriausių pasekmių!

Tačiau nusidėjęs Aldonai ir visam reikalui, jei nepadaryčiau kuklios pastabėlės: Aldona, kaip ir daugelis kitų pradedančiųjų Amerikoje gimusių lietuvių kilmės dainininkų, nėra pilnai už-

valdžiusi dikcijos. Jos dainuojamos lietuviškos dainos perdaug dar turi "angliškumą." Dikcija, — aiškus, ryškus, pilnai teisingas lietuviško žodžio ištari-mas dainoje, — vienas svarbiausiųjų meninių elementų! Gal Aldona ar kas kitas pasakys, jog tai atlikti yra keblu, — taip, bet tai yra galima ir tai privalo būti pasiekta. Kas girdėjo dainuojant Birutą Ramoškaitę bei čekagiškę Kensta-vičienę, gerai žino, jog tai yra galima!

Prieš kokią trejetą metų man teko girdėti (Town Hall) dainuojant vieną rumunę dainininkę. Tarp kitko, ji savo repertuaran buvo įsidėjusi ir lietuvišką "Kur bakažė samanota." Ir ką gi? Ji tą dainą atliko taisyklingai, artistiškai, — jausmingai, aiškiai ištare kiekvieną žodį, kaip jis turi būti ištartas.

Ši pastaba, aišku, daroma ne tik vienai Aldonai — aš tai galėjau pasakyti jai asmeniškai, — o visiems mūsų, ypatingai Amerikoje augusiems, dainininkams.

Mildred Stensler

Gera dikcija — grožis, menas savaime! Ji — būtina prievolė kiekvienam aktorui, kiekvienam deklamatoriui, kiekvienam dainininkui. Tačiau dikcija užvaldyti nėra jau taip lengva, kaip tūli galvoja. Ypatingai, kaip minėjau, sunku lietuviško žodžio taisyklingą ištari-mą užvaldyti Amerikoje augusiems ir čia mokslus ėjusiems dainininkams, kai jie mokosi dainuoti pas kitataučius, nepažįstančius mūsų kalbos. Bet tai reikia padaryti.

Mūsų chorai taipgi privalo kreipti didelio dėmesio į dikciją. Leon Yonikas, man rodosi, šiuo kar-tu dainavo geriau negu kada nors mūsų koncertuose. Jo balsas žymiai padaręs progreso. Jo dainavimas — o jis čia dainuodamas ir vaidino, — paliko gražaus įspūdžio. Jo veiksmas, jo žestai parodė, kad Yonikas turi gabumų ir vaidyboje.

Edwardas Skučas Valkatos rolėje buvo tikras artistas.

Bene pirmą kartą mūsų vaidinime pasirodė Ruth Bell, merginos "praievės" rolėje. Ji, kaip ir kiti dalyviai, savo rolę atliko tik judesiais ir mimika. Scenėje veiksmas be žodžių, atsiminkime, yra sunkesnis negu su žodžiais. Tačiau Ruthy tai tinkamai atliko.

Na, o ką gi sakyti dėl bendro spektaklio turinio?

Gal būt jis buvo galima truputėlį "patirštinti," įkergiant keletą "sunkesnio" turinio dainų. Turint solistę Aldoną, buvo galima, man rodosi, susimokyti, na, kad ir Sasnausko "Karvelėlių," Miko Petrausko ar kurio kito kompozitoriaus "sunkesnę" dainą. Tai būtų suteikę visam spektakliui didesnio svorio, būtų jį pakėlę aukštesnį lygį.

Na, bet dalykas praėjo, praėjo sekmingai.

Praėjo ir Aido Choro jubiliejiniai metai.

Ką daryti toliau? Liekasi vienas uždaviny, kuriuo turime visi sielotis: rūpintis Choro tvirtinimu, įtraukiant jį juo daugiau dainininkų, ypatingai jaunimo!

Geriausios sveikatos Choro mokytojai! Didžios laimės ir energijos pačiam Aido Chorui!

R. M.

Liaudies ansamblis

VILNIUS. — Tai buvo gražus vaizdas, vertas to, kad dailininkas jį nupieštų. Vešliasis žalumynais apaugusioje pievelėje išsidėstę choras. Dainininkai buvo apsirengę lietuviškais tautiniais rūbais. Aplinkui sėdėjo gausingi žiūrovai. Po plačiuosius kolūkių laukus skambėjo džiaugsminga daina.

Šitaip atrodė vienas iš eilinių Lietuvos dainų ir šokių ansamblio pasirodymų Kretingos rajono Julijos Žemaitės vardo kolūkyje. Ansamblis pasirodyti kolūkiečiams atvažiavo iš Lietuvos sostinės Vilniaus pilnos sudėties — 52 choristai, 36 šokėjai, 40 muzikantų.

Pasirodymas Julijos Žemaitės vardo kolūkyje — tai tik nedidelis epizodas iš dainų ir šokių ansamblio veiklos. Neseniai šis meno kolektyvas sugrįžo į Vilnių iš gastrolinės kelionės po respubliką. Prieš mus — ansamblio vadovų dienraštis. Jame išvardyti miestai ir kaimai, kuriuose įvyko ansamblio pasirodymai. Alytus, Varėna, Prienai, Ukmergė, Anykščiai, Panevėžys, Biržai, Rokiškis, Kėdainiai, Telšiai, Pilungė, Skuodas, Kretinga — štai toli gražu nepilnas sąrašas vien stambiųjų gyvenamųjų vietovių, kuriose gastroliaavo Lietuvos dainų ir šokių ansamblis.

Jam vadovauja buvęs piemuo iš Žemaitijos, dabar — įžymus lietuvių kompozitorius, laureatas Jonas Švedas. Baletmeisteriu ansamblyje dirba Šakių daržininko sūnus, laureatas Juozas Lingis. Orkestro koncertmeisteris, Pranas Stepulis, praityje — spaustuvės darbininkas iš Kauno, taip pat yra susilaukęs stalininės premijos. Tik tarybų valdžios laikais jiems pavyko gauti aukštąją muzikos mokslą, pilnutinai išvystyti savo talentus.

Iš mažens jie įsiklausydavo į lietuvių liaudies instrumentų skambesį, į motyvus lietuvių liaudies dainų, pasakojusių apie sunkią lietuvių tautos dalį. Tačiau jų svajonės padaryti liaudies meną žinomą visiems darbo žmonėms negalėjo būti įvykdytos buržuazinėje Lietuvoje: smetoniškieji vadeivos neleido prasišverbtį į koncertų sales liaudies muzikai, liaudies instrumentams. Buržuazinės santvarkos laikais užmirštieji liaudies instrumentai kanklės, skudučiai, birbynės ir kiti su nauja jėga ėmė skambėti tik tarybinėje Lietuvoje. Lietuvių liaudies dainos dabar pasakoja ne apie liaudies vargą ir liudėsį, o apie laimę pasiekusio lietuvių valstiečio ir darbininko džiaugsmą.

Lietuvos valstybinio dainų ir šokių ansamblio choristai, šokėjai, muzikantai — tai, lygiai kaip ir J. Švedas, J. Lingis ir P. Stepulis, buvę valstiečiai bei darbininkai. 80 procentų ansamblio artistų — kolūkiečiai ir kolūkiečių vaikai. Būdami muzikos, dainų ir šokių mėgėjai, jie, prieš įstodami į ansamblį, dalyvavo meninės saviveiklos rateliuose, dažnai pasirodydavo savo draugams, žemėčiams. Paskui jie buvo pakviesti dirbti ansamblyje, kuris nuolat papildomas. Pastarosios gastrolinės išvykos metu į ansamblį taip pat buvo priimti nauji atlikėjai — 20 dainininkų, kurie buvo atrinkti per rajonų ir sričių meninės saviveiklos apžiūras. Be to, iš parengiamosios studijos į ansamblį atėjo 12 jaunų šokėjų.

Lietuvos dainų ir šokių ansamblis supažindina žmones su lietuvišku menu ne tik respublikoje, bet ir toli už jos ribų. Šiandieną ansamblio atliekamas lietuvių dainas Maskvos radijas transliuoja visam pasauliui! Lietuvos dainų ir šokių ansamblis yra gerai žinomas ir mėgiamas broliškose tarybinėse respublikose. Pokariniais metais ansamblis lankėsi Estijoje, Latvijoje, Moldavijoje, Baltarusijoje, Ukrainoje, jo dainos buvo klausomos Maskvoje ir mieste-didvyryje Leningrade.

... Dabar ansamblis ruošiasi lietuvių literatūros ir meno dekadai, kuri įvyks Maskvoje šių metų gruodžio mėnesį. Choristai ir šokėjai mokosi naujų dainų bei šokių. Ansamblis ruošia dekadai 30 geriausių senovinių ir šiuolaikinių dainų, šokių bei ratelių. Ansamblio repertuare yra dainų apie didžiąsias komunizmo statybas, apie nesugriaujamąją tarybinių tautų draugystę. Šokėjai išmoko naujų liaudies šokių. Dekadoje ansamblis supažindins klausytojus ir žiūrovus su lietuvių liaudies dainų bei šokių kūrybos gausumu ir įvairumu.

P. Giedraitis.

Dramaturgai ir jų veikalai

(Jono Juškos raportas iš teatrinės saviveiklos, skaitytas LMS 3-čios apskrities Forume 1952 m. lapkr. 30 d., Richmond Hill, N. Y.)

Mūsų dramaturgai arba sceniškų veikalų rašytojai, kurie per keletą paskutinių metų parašė keletą sceniškų veikalų mūsų dramatinės saviveiklos menininkams atliko labai svarbius ir naudingus darbus. Mūsų teatrininkai juos visus vaidino ir jie išėjo sėkmingai visai atžvilgiais. Jie buvo parašyti lengva, paprasta kalba, juose nebuvo ilgų nuobodžių monologų, jiems nereikėjo brangių kostiumų, jų buvo paprastos scenerijos ir su jais buvo lengva gastroliauti po kolonijas. Vienu žodžiu, jie buvo parašyti taip, kaip "made to order". Ir kad patvirtinti šitie pasakyti žodžiai, tai priminsiu keletą veikalų: operetę "Sudrumsta širdis", komediją "Tetos Turtai", drama "Nesusipratimas", komedija "Trilypė Pora" ir nekurie kiti. Gi seniau parašyti veikalai kad ir gerų dramaturgų didžiųjų netinka mūsų scenai. Vieni iš jų reikalauja didelių prirengimų, kiti ideologiniai negerai, tretai jau daug sykių vaidinti ir taip toliau.

Taigi mūsų sceniškų veikalų rašytojai esate kviečiami, raginami ir daugiau tokių veikalų parašyti mūsų vaidintojams. Parašykite dar nors po vieną veikalą ir atliksite didelį, gražų darbą.

SCENIŠKŲ VEIKALŲ KRITIKAI

Sceniškų veikalų kritikai paskutiniuosiu laiku atrodė, kad jie tik užsipildinėjimus rašė vieton kad duot tokią kritiką, iš kurios dramaturgai galėtų pagerinti veikalus. Kiek jau yra žinoma, tai dramaturgai apsvarsto kiekvieną žodį, sakinį ir paragrafą po 10, o gal ir daugiau kartų pirm negu jie deda juos į veikalą. Taigi ir kritikams reikėtų daugiau svarstyti, kad galėtų jų raštai pamokyti dramaturgus.

MŪSŲ REŽISIERIAI IR AKTORIAI

Dabartiniu laiku mūsų režisieriams būna tikra koronė gaut aktorių vaidinimui veikalą. Į didesniąsias roles dar netaip būna bloga, bet į mažesniąsias, tai nei vienas nenori apsiimti ir gana. Tas parodo, kad mūsų aktoriai ir aktorės dar neturi tokio darbininkiško supratimo arba pasišventimo, kad tarnaut mūsų darbininkiskam menui. Jie dar ieško sau garbės, norėdami vaidinti ilgas roles ir atsižymėti jose. Jie dar neturi tas disciplinos, kad imt bile rolę by tik būtų veikalas pastatytas scenon.

REPORTERIAI ARBA KORES-PONDENTAI

Mūsų vaidinimų aprašytojai, tai yra reporteriai ir korespondentai, aprašydami mūsų vaidinimus, dažnai padaro šitokias klaidas: Jie, mat, išgiria didesnių rolių aktorių, o mažesniųjų rolių aktoriams tik taip tepasako: "Kiti turėjo mažas roles, tai apie juos nėra kas rašyt". Taigi tokie reporterių išsireikimai labai atšaldo aktorių nuo mažų rolių ėmimo. Ir taip neturėtų būti. Aprašymuose arba kitur kur turi būti visi lygiai gerbiami, kad jie supranta, kad reikia imti ilgas ir mažas roles, kad tarnaut mūsų menui.

VEIKALŲ RINKIMO KOMISIJOS IR REŽISIERIAI

Dabar pas mus dažnai būna taip, kad komisijos išrenka veikalą vaidinimui ir tik paskui kviečia jam režisierių. Ir dažnai pasitaiko taip, kad tas jų išrinktas veikalas nepatinka režisieriui ir jis neapsiima jį režisuoti. Ir, žinoma, tame negalima kaltinti režisierių. Nes, mat, pats režisierius turi mėgti veikalą, kad jis jį galėtų mokyti arba turėtų norą mokyti ir kad, sumokęs aktorių, galėtų veikalo dvasią perduoti publikai. Taigi būtų daug geriau ir darbas nesitrukdytų, jei komisijos, rinkdamos veikalą vaidinimui, tuo pačiu kartu tartųsi ir su režisierium.

PRATINKIM JAUNUOLIUŠ DALINYAUT SCENOJE

Būtinai reikia pratinti jaunuolius dalyvaut scenoje. Jie gali vaidinti veikalukus, dialogus, monologus, deklamuoti eiles, grot muzikališkus instrumentus ir dainuoti. Jie tą gali atlikti lietuviškoje arba angliškoje kalbose. Reikia tik, kad kas juos vadovautų. Pradžia šitokio darbo jau beveik kad padaryta. Jau atida-

(Tąsa 4-tam puslap.)

Biljoninės korporacijos General Motors prezidentas Charles E. Wilson. Jį generolas Eisenhoweris pasiskyrė apsigynimo sekretoriumi savo kabinete.

Grand Rapids, Mich.

Palaidojome gerą, pažangų lietuvi

Lapkričio 26, tą dieną prieš Thanksgiving, Laisvam Lietuvių Kapinyne palaidotas Petras Grigalius. Nors snigo ir oras buvo darganotas, bet Petrą į amžino poilsio vietą palydėjo didelis skaičius Grand Rapids lietuvių. Jis buvo labai populiarus ir gero velijantis lietuvis.

Išlydint Petrą Grigalių iš Barto lavoninės, atitinkamą kalbą pasakė L. Prūseika, kuris buvo atkviestas iš Chicago. Kalbėtojas, kuris gerai pažinojo tą šaunų vyrą, apibūdino jo gyvenimą, pabrėždamas svarbesnius jo gyvenimo faktus.

Buvo daug gėlių. Visi palydovai reiškė savo širdingą ir gilų užuojautą Petro gyvenimo draugei Stelai Grigalienei, kuri laimingai išgyveno su Petru 22 metus,

P. Grigalius paėjo iš Kaupiškių, Vilkaviškio apskrities. Išvykęs iš Lietuvos savo jaunose dienose, jis pirmiausia apsisėjo Waterbury, Conn., o 1913 metais atvyko į Grand Rapids.

Petrą Grigalių mylėjo organizacijos. Jis priklausė prie Sūnų ir Dukterų Draugijos, Sv. Jurgio Draugijos, Lietuvių Darbininkų Susivienijimo ir pirmiau, per daugelį metų, priklausė prie Literatūros Draugijos. Petras, kaip mašinistas, priklausė prie uni-jos — Amerikos Darbo Federacijos.

Laidotuvėse dalyvavo pašūnis Lenardas ir podukra Ale-na King. Iš Kanados buvo atvykusi Anelė Gavėnienė, brolio Jono duklė. Iš Joliet, Ill., buvo atvykęs velionio pusbrolis Petras Kaminskas su savo žmona, sūnais Jonu ir Stanislovu ir Jono žmona Rita. Su jais buvo ir duklė Marijona.

Iš Houston, Texas, buvo atvykęs Stellos sesuo Veronika Dixon ir artima Grigalių šeimos draugė chieagietė Paulina Jokubauskienė.

Čia dar pridursiu, kad Petras Grigalius buvo "Vilnies" skaitytojas. Pagerbdama jo atmintį Stella aukėjo dienraščio reikalams \$30.

Petras mirė nuo širdies atakos. Pastaruoju laiku jis nesveikavo, bet mirties pavojus išrodė tolimas. Mirė staigiai, bėgiu kelių minučių.

Iš kapinių didžiama palydovų susirinko Sūnų ir Dukterų Draugijos salė, kur Stellos rūpesčiu visi buvo maloniai priimti. Visi reiškė Stelai ir visai šeimai gilią užuojautą. Per tas liūdnas dienas ji labai pavargė.

Lai bus Petrui lengva laisvo kapinyne žemelė.

Petro Kaimynas.

KONTESTAS

(Tasa nuo 1-mo puslapio)
prenumeratą, atnaujinimų ir aukų.
J. Krasauskas, Norwood, Mass., prisijuntė dvi naujas prenumeratas, pluoštą atnaujinimų ir aukų. Jis įeina į laimėtojų skyrių.

H. Thomas, So. Boston, Mass., irgi prisijuntė dvi naujas prenumeratas, aukų ir atnaujinimų.
L. Prūseika, Chicago, Ill., nepasilekia toli; jis prisijuntė naują prenumeratą, aukų ir atnaujinimų.

Sekanti vajininkai pakilo punktais su atnaujinimais: C. K. Urban, Hudson, Mass., H. Žukienė, Binghamton, N. Y., P. Šlekaitis, Scranton, Pa., L. Tilwick, Easton, Pa., P. Slajus, Eddystone, Pa., K. Žukauskienė, Newark, N. J., brooklyniečiams pasidarbavo A. Bimba ir Julius Kalvaitis. Eva Perlukė, Nanticoke, Pa., savo punktus kreditavo St. Kuzmickui, Shenandoah, Pa.

Mrs. A. Philipse, Stamford, Conn., naujai įstojo į vajų su atnaujinimais ir aukomis.

Aukų šį sykį gavome:

Nuo J. M. Lukas, Worcester, Mass. (nuo LLD kuopų parengimo "Trys Mylimos") \$125.83.

Julia Werner, So. Euclid, Ohio, \$25.

P. Tomašauskas, Newark, N. J., \$13.

Anthony Wallen, Brockton, Mass., \$10.

Po \$5: J. Ažius, Edgewater, N. J., J. Shukis, So. Boston, Mass., ir P. Stankevičius, Queens Village, N. Y.

Po \$3: A. Navikauskas, New Canaan, Conn., A. Philipse, Stamford, Conn., Julius Kalvaitis, Brooklyn, N. Y., Ed. Stega, Worcester, Mass., Petras Marmantavičia, Collinsville, Ill., J. Stancus, Easton, Pa., P. Gumbulevich, Ansonia, Conn., K. Kairis, Pittsburgh, Pa., D. Galinauskas, Queens Village, N. Y., John Mayer, Stoughton, Mass. Iš Norwood, Mass.: L. Trakimavičius ir A. Zaruba. Iš Maspeth, N. Y.: J. Laukaitis ir J. Kalvaitis. Iš Newark, N. J.: J. Žilinskas ir T. Kaščiūnas.

Po \$2: Pauline Vaivadienė, Redwood City, Calif., ir A. Kamzura, Nanticoke, Pa.

Po \$1: Peter Chiras, Millbury, Mass., greatneckietis, P. Dauderis, LaPorte, Ind., F. Terepas, Waterbury, Conn., A. Kuliesus, Maynard, Mass. Iš So. Boston, Mass.: K. Raščius ir P. Swede.

Šie miestai stovi aukomis sekamai:

Hartford, Conn.	\$209.15
Worcester, Mass.	196.83
Brooklyn, N. Y.	144.00
Waterbury, Conn.	111.71
Brockton, Mass.	91.00
Elizabeth, N. J.	66.00
Baltimore, Md.	61.00
Rochester, N. Y.	59.50
Chicago, Ill.	56.00
So. Boston, Mass.	55.00
Philadelphia, Pa.	51.00
San Francisco, Calif.	50.00
Camden, N. J.	50.00
Richmond Hill - Woodhaven, N. Y.	49.00
Pittsburgh, Pa.	47.00
Newark, N. J.	46.00
Norwood, Mass.	45.00
Lawrence, Mass.	42.00
Bridgeport, Conn.	40.00
Easton, Pa.	40.00
Detroit, Mich.	39.00
Binghamton, N. Y.	37.00
Great Neck, N. Y.	29.00
Portland, Oregon	28.50
Lowell, Mass.	28.00
Paterson, N. J.	24.00
Cliffside Park, N. J.	23.00
Scranton, Pa.	23.00
New Britain, Conn.	22.00
Kearny, N. J.	16.00
Shenandoah, Pa.	16.50
Gardner, Mass.	15.00
Cambridge, Mass.	14.00
Grand Rapids, Mich.	14.00
N. Braddock, Pa.	12.00
Toronto, Canada	12.00
Haverhill, Mass.	9.00
New Haven, Conn.	9.00
Coal Center, Pa.	7.50
Auburn, Me.	7.00
Nashua, N. H.	6.00
Lewiston, Me.	6.00
Aliquippa, Pa.	6.00
Wilkes-Barre, Pa.	6.00
Minersville, Pa.	6.00
Stamford, Conn.	6.00
Miami, Fla.	5.00
Girardville, Pa.	5.00
New York City, N. Y.	3.00
Bayonne, N. J.	3.00
Cleveland, Ohio	3.00
Hudson, N. H.	3.00
Bridgewater, Mass.	3.00
Pittston, Pa.	3.00

Sirdingai ačiū visiems vajininkams už naujas prenumeratas, atnaujinimus ir aukas. Taipgi ačiū pavieniams, kurie aukojo. Vajus artinasi prie pabaigos. Pirmieji 10 vajininkų yra eilėje laimėti dovanas pagal jų punktų skaičių. Tad nepamirškite, skaitytojai,—pagelbėkite savo miesto vajininkui laimėti vieną iš 10 dovanų, prisijusdami po vieną naują skaitytoją.

Nors ir nesmagu vėl priminti, bet pereitame numeryje buvo keletas techninių klaidų,—už tai labai atsiprašome!

Laisvės Administracija

Kas atsitiko Toronte prieš 115 metų

Rašo J. YLA

Gruodžio 7 dieną sukan-ka 115 metų nuo istorinio įvykio Toronte, kada jis turėjo tiktai 12,000 gyventojų. Tą dieną mieste skambėjo tokie pat obalsiai, kokius šiandien kelia pažangieji — "Nepriklausomybė — Laisvė — Lygybė."

Prieš pat vidurdienį, ketvirtadienį, gruodžio 7, 1837 metais, atžygiavo į miesto centrą Yonge gatvę, kuri eina per visą miestą iš pietų į šiaurę, gerai ginkluota, nors ne visa uniformuota armija, komanduoja jama pulkininko McNabo. Ko ji atėjo į šį miestą? Prieš ką ji buvo pasiūsta?

Į šiaurę nuo miesto, truputį aukščiau Eglinton Avenue, tuomet stovėjo Montgomerio taverna. Tada miestas nesiekė taip toli. Apie ją buvo susispietę William Lyon Mackenzie šalininkai, tuomet vadina- mi patriotais, kurie kovojo prieš taip vadinamą šeimyninį kompaktą, už nepriklausomybę, už laisvę ir lygybę, už atsakomąją valdžią. Jų buvo apie 500.

Šie kovotojai turėjo apie 200 šautuvų, kokie tuomet buvo. Jų tarpe nemažai buvo medžioklinių šautuvų. Mackenzie pastatė jiems klausimą, ko jie nori, pasiduoti, ar kovoti? Jis pasakė savo vyrams, kad pono Francis Bond Head jėgos daug galingesnės, geriau ginkluotos. Jos turėjo ir kanuolių.

"Mes kovosim," atsakė patriotai.

Patriotai, vadovaujami Samuelio Lounto, stojo kovoti. Vieni su šautuvais, kiti su durklais, nukaltais kalvio Lounto kalvėje, kuri buvo ant Yonge kelio, ties ta vieta, kur dabar kelias pasisuka į Newmarket miestelį. Užpakalyje buvo tie, kurie buvo ginkluoti tik tiktai pagaliais.

Kova įvyko du bloka žemiau Eglinton Ave., kur TTC jardas dabar randasi. Mackenzie jėgos buvo varkinė pusė, o pulkininko McNabo — rytinė. Tai buvo beviltiška kova, kas liečia patriotus, bet patriotai kovėsi iki Mackenzie įstikino, kad jo didvyriški kovotojai neilgai laikysis. Vėliau jis rašė, kad jis niekad nematė tokių narsių kovotojų, kaip jo vyrai buvo.

Mackenzie stovėjo iki pat

galo, gerai žinodamas, kad už jo galvą paskirta 1,000 svarų sterlingų. Jis buvo kaltinamas išdavystėje. Jis buvo 40 metų nuo savo priešų. Tikrai kada pamatė, kad kova pralaimėta, jis sėdo ant savo žirgo ir pasi-leido per mišką bėgti.

Jis pabėgo pas Hervey Price, advokatą ir miesto raštininką. Tai buvo tas pats, kuris nominavo Mackenzie į Toronto miesto majorus, 1834 m., kada Torontas buvo inkorporuotas kaip miestas. Price karštai rėmė sukilėlius. Virėjas paslėpė jį pintinėje virtuvėje ir lojalistų kariuomenė jo nesurado.

Lauke, Bond Head kariuomenė, keršydama maištininkams, areštavo šimtus žmonių, išplėšė namus. Bond Head įsakė sugdinti Montgomerio taverną. Toj vietoj šiandien stovi paštas.

Kariuomenė suėmė ir Samuelį Lountą ir Peterį Matthews. Pastarasis buvo iš Pickeringo. Jis kovojo prieš amerikiečius 1812 metais. Jie buvo apkaltinti išdavystėje ir pakarti. Vėliau atėjo dokumentai iš Anglijos, kad jiems bausmė dovanota, bet buvo jau vėlu.

Čia reikia pastebėti, kad Mackenzie vadovaujama revoliucija buvo ne darbininkų, ne valstiečių revoliucija. Ją galima skaityti kapitalistine revoliucija. Su ja atėjo Kanadon moderniškas kapitalizmas. Tai buvo Kanados kapitalistų kova už laisvę vystyti Kanadąj industriją, eksploatuoti turtus ir tt.

Taipgi reikia pasakyti, kad Mackenzie nenorėjo kraujo praliejimo. Jis norėjo sutvenkti kuo didžiausias žmonių jėgas, kad masiniu spaudimu išreikalaus tas teises, kurių patriotai siekė. Bet jo pastangos nepavyko. Visų pirmiausiai dėl sekančių priežasčių:

Tūlas Dr. Rolph, kuris gyveno mieste, palaikė ryšius su abiem pusėm. Jis pasiuntė šaukimą, šaukiantį patriotus į Montgomerio taverną. Mackenzie norėjo sulaukyti šį žygį, bet nebesuspėjo. Patriotai susirinko. Bet buvo labai maža laiko treniruotis, prisirengti.

gavo iš Washingtono telegramą, ir kai ją perskaitė, apalpo. Jai pranešta, kad jos 18 metų sūnus Korėjoje tapo užmuštas. Motina laiko rankoje telegramą ir sūnaus paveikslą. Kiek dar daug Amerikos motinų turės Kai Mrs. Josephine Maniscalco, iš Brooklyn, N. Y., aplaikyti panašius širdies smūgius?

Kuomet jau kito kelio nebuvo, Mackenzie siūlė nieko melaukus užimti miestą. Francis Bond Head tada dar nebuvo pasirengęs. Jis buvo tiek išsigandęs, kad šeimą buvo susodinęs į laivą, kuris stovėjo Toronte įlankoje. Bet Mackenzie taryboj atsirado išdavystė.

Bond Head, pasinaudodamas situacija, atsiuntė paliaubų vėliavą ir prašymą, kad Mackenzie pasakytų, kokios jo taikos sąlygos. O tuo tarpu jis rengė jėgas atakai. Mackenzie atsakė jam: "Nepriklausomybė ir konvencija aptarimui smulkmenų."

Trečiadienį, Mackenzie siūlė užimti miestą, bet jo siūlymas buvo atmestas. To pasekoj, patriotai turėjo brangiai užmokėti.

Kada patriotai buvo sumušti, Mackenzie pabėgo į Jungtines Valstijas, o Bond Head griebėsi persekioti likusius patriotus. Mackenzie laikraščio spaustuvė buvo įmesta į Toronte įlanką.

Būdamas Jungtinėse Valstijose, Mackenzie ir jo žmona tęsė patriotų organizavimą.

Bet ir tuomet Amerikoje buvo ragangaudžių. Jie prisikabino prie Mackenzie ir 1839 metais Rochesterį nuteisė jį pusantrų metų kalėjimo.

Kada sąlygos pasikeitė ir jis buvo laisvas grįžti, jis vėl buvo išrinktas į Aukštutinės Kanados (Ontario) seimą. Kova už demokratiją ir nepriklausomybę, nežiūrint to pralaimėjimo Toronte, lauzė ledus.

Daug kas pasikeitė nuo to laiko. Kanados nepriklausomybė nuo Anglijos toli nuėjo. Dabar Kanada tik iš vardo yra Anglijos dominija. Bet dabar ji yra amerikiečių dominacijoje — ekonominiai ir militariniai.

Tad patriotų pradėtas darbas dar neužbaigtas. Jį tęsia šiandien visi tie, kurie reikalauja plėsti Kanados nepriklausomybę nuo amerikiečių ir kitų.

Šypsenos

Iš klano į pelkę

Tūlame muzikaliame vakarėlyje, vienai moteriškai dainuojant, vienas vyriškis pasilenkė į šalę sėdintįjį asmenį ir sušnibždėjo: "Kis koks balsas! Ką, kas tokia ji yra?"

"Atsitiktinai sakant, ji yra mano moteris," šaltai atsakė antrasis.

"Och, aš labai apgailestauju," atsiprašė pirmasis. "Žinoma, čia ne tiek jos balso kaltė, kiek tos netikusios dainos, kurią jai tenka dainuoti. Įdomu, kas tokią nevykusią dainą ir parašyt galėjo?"

"Ogi tai man teko parašyt tą taip dažnai šį sezoną dainuojamąją dainą," dar šalčiau atžė nepažįstamasis.

Surinko žemaitis

Gražiausią pasimatymą su draugais ir pažįstamais turėsime Laisvės bankete sausio 25-tą.

DRAMATURGAI IR JŲ VEIKALAI

(Tasa nuo 3 puslapio)

rymo L.M.S. 3-čios apskrities forumo dieną dalyvavo programoje keletas jaunuolių ir vaidinant komediją "Trys Mylimos" jau dalyvavo scenoje keturi jaunuoliai.

AR YRA SPĖKŲ PAS MUS VADINIMUI VEIKALŲ?

Spėkų pas mus vaidinimui veiklų dar yra, o ypač mūsų Kultūriname Centre. Mes dar galėtume kad ir didžiausius vei-

kalus suvaidinti. Bet ot bėda, kad mūsų vaidintojai nesugyvena kaip reikėtų, lyg žvairuojasi vieni prieš kitus. O tam reikalo jokio nėra, nes visi dirba tą patį mūsų meno darbą.

Taigi būtinai reikia, kad visi mūsų vaidintojai susigrupuotų į vieną grupę ir kad užsidėtų sau darbininkiską discipliną, kad jie ims bile rolę, bile darbą, koks tik bus jiems paskirtas režisieriaus arba rengimo komisijos, ir sirdingai ji dirbs mūsų darbininkiskam dramos menai.

Jungtinių Valstijų agrikultūros sekretorius Charles F. Brannan (su lakštu rankoje) atsisveikina Meksikos prezidentą Miguel A. Iman. Meksikos prezidentas pasitraukia iš prezidento vietos, nes jį išrinktas kitas. Amerikiečių grupė buvo nuvykus į naujo prezidento inauguracijos iškilmę. Apart Brannano, buvo naujasis vice-prezidentas senatorius Nixon. Jis atstovavo gen. Eisenhowerį. Paveikslą dešinėje pusėje parodomas William O'Dwyer, Jungt. Valstijų ambasadorius Meksikoje.

Lietuvių Ko-operatyvės Spaudos Bendrovės Dalininkų Atydai

Siuomi pranešame, kad Lietuvių Ko-operatyvės Spaudos Bendrovės Dalininkų konvencija įvyks sausio 25-tą dieną, 1953 metais, bus Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y., prasidės 10-tą valandą ryto.

Visi Ko-operatyvo dalininkai malnėkite dalyvauti konvencijoje, išklausti raportų apie Ko-operatyvo stovį ir suteikti konvencijai iniciatyvos planavime ateities darbo bendrovės labui.

Prašome draugijų, klubų ir kitų organizacijų, kurios turi Ko-operatyvo šerų, atsiųsti savo atstovus į šį suvažiavimą. Visi dalininkai rūpinkimės, kad suvažiavimas būtų skaitlingas ir konstruktyvus.

JONAS RUSINSKAS,
L.K.S.B. prezidentas.

Po suvažiavimo, vakare bus dienraščio Laisvės metinis bankietas. Vakariene bus duodama 6-tą val. vakare. Po vakarienės bus šokiai. Banketui bilietas \$3.00, taksai įskaityti.

Laisvės Administracija.

SERGA

Ona Stakoff išvešta ligoninėn

Ketvirtadienį po pietų Eleanor Stakoff pranešė telefonu, kad jos motina Anna Stakoff staigiai susirgo. Ji dabar randasi Kings County ligoninėje.

Ji yra kritišką padėtyje. Jai būtina reikalinga kraujo transfuzijos. Jeigu kas galėtų ir mano, kad jų kraujas tiks, tuoj susisiektų su Kings County (nuvažiuokite asmeniskai) ligoninės viršininkais ir pasisakykite, kad norite būti iširti, ar jūs kraujas (type) tiks ligonei ar ne.

Mrs. Anna Stakoff yra žmona mūsų gero veikėjo Mikolo. Duktė Eleanor irgi gražiai pasirodo menininkų tarpe.

Beje, ligonė randasi ant 5-to lubų C-51.

Mūsų užuojauta ir taipgi linkime, kad viskas klostytųsi gerai.

Vinco Bovino išleistuvės

Ar jau turite tikietai į Vinco Bovino išleistuvių banketą, kuris rengiamas 20 d. gruodžio, Liberty Auditorijoje? Jeigu dar neturite, tai tuojais paskambinkite Laisvės raštinėn ir užsakykite. Telefonas: Virginia 9-1827.

I šitokios rūšies parengimus rodo, kvietimų per daug nereikia. Kiekvienas įvertinamas d. Bovino nuveiktus visuomeninius darbus ir todėl turime laikyti už pareigą ateiti ir pagerbti draugą Boviną. Palinkėsime jam laimingos kelionės, paraginime sugrįžti pas mus, jei tik sąlygos jam leis. Bus ir draugui Bovinui prisiminimas gražus ir meš patys jausimės atlikę gerą darbą — pagerbdami draugą, kuris tiek metų mūsų tarpe veikė.

Taigi, tuojau įsigykime tikietus, kad gausimės būti lengviau nustatyti kiekį pirkimui valgių.

Komisijos Narė

TIKRAS GINTARAS AMŽIŲ BRILIANTAS

Kalėdoms---Ižymi Dovana

Karoliai, auskarai, apirankės, žiedai, sagutės, mankėtam sagos, rožančiai, kryželiai.

Rašykite, reikalaudami katalogo —

Amber Gem of the Ages

UŽTIKRINTAS PRISTATYMAS KALEDOMS

Mes taip pat ieškome pardavėtojų visose Jungt. Valstijose.

GINTARŲ GILDIJA LTD. AMBER GUILD LTD.

80-19-31st Ave., Jackson Heights 70, N. Y.

Cable adresas—Realamber

LAISVĖS BANKETAS

Prašome visų įsitęmyti, kad Laisvės metinis banketas įvyks

Sekmadienį, Sausio-Jan. 25

Visi rūpinkimės, kad banketas būtų skaitlingas publika, visi darbuokimės bilietų platinimui.

Bilietai jau dabar išduodami platinimui.

Banketas bus

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Vakariene bus duodama lygiai 6-tą val. vakare

Iš toliau atvykusieji galės pavakarieniauti ir dar bus gana laiko sugrįžti namo.

PO VAKARIENĖS BUS SOKIAI.

Banketui bilietas \$3.00; vien tik šokiams 75c

Sekmadienį merginos pardavinės pyragaičius

LDS merginų bolininkų lyga turės pyragaičių (cakes), pardavinėjimą sekmadienį, gruodžio 14, Liberty Auditorijoje.

Pyragaičiai bus namie kepti. Mūsų bolininkų remėjos ir pačios bolininkės specialiai pyragaičius iškeps.

Šio pardavinėjimo tikslas bus tam, kad sukelti pinigų pavasariniam bolingo turnamentui, kuris įvyks Detrote.

Ateikite ir įsigykite namie keptų skanių pyragaičių. Tuo susitapsysite bereikalingo darbo namie juos kepat.

Komitetas.

Darbininkų dienraštis atsišaukia pagalbos

"Daily Worker" atsišaukia į publiką prašant tuojautinės finansinės pagalbos, kad užbaigti finansinį vajų.

Iki šiol jau sukelta virš 40,000 dolerių, tai dar reikia \$10,000, kad atlikti \$50,000 kvota.

Minimas dienraštis nurodo, jog šiuo laiku, kuomet visos reikmenys nepaprastai kyla, be finansinės paramos darbininkų spaudai nebegalima apsieiti.

Prašoma aukas siųsti sekamu adresu: Daily Worker, 35 E. 12 St., New York, N. Y.

Chopino programa Carnegie Hall

Gruodžio 13, kaip 3 val. po pietų, Carnegie Hall, New York, lenkų pianistas duos koncertą, kuris susidės iš garsiojo lenkų kompozitoriaus Chopino muzikos.

Bilietai parduodami po \$3.00, \$2.40, \$1.80, \$1.20.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Darbininkų bazaro garsintojos rodo bazaro plakatą. Jos darbuojasi, kad geriausia tą bazarą išgarsinti ir kad turėti daugiausia finansinės ir moralės naudos. Šį sekmadienį ir sekmadienį bazaras prasideda nuo 12 val. diena. Galima bus įsigyti įvairių dalykų pigiomis kainomis. Bazaro vieta: St. Nicholas Arena, 69 W. 66 St., New Yorke.

Šis sekmadienis svarbus mums daugeliu atžvilgių

Dar kartą norime visiems priminti tai, kad šis sekmadienis yra mums labai svarbus. Lietuvių Kultūriniam Centre turėsime net tris įvykius. Štai jie:

1. LDS 3-čioji Apskritis laikys konferenciją. Delegatai susirinks kaip 10 val. ryto. Tikimasi turėti nemažai delegatų.

2. Po pietų apie 3 val. ruošiamasi turėti menininkų forumą, kuriame R. Baranikas duos prelekciją apie literatūrą, o Elena Brazauskienė eis deklamuos. Seks diskusijos.

3. LDS merginų bolininkų

lyga, kuri bolina Liberty Auditorijoje kiekvieną ketvirtadienį, šį sekmadienį turės ypatingą parengimą, namuose gamintų pyragaičių (cakes) pardavinėjimą. Kadangi joms tie pyragaičiai bus sudovanoti, tai tikimasi iš to parduodant padaryti kiek pinigų pasiuntimui bolininkų į LDS nacionalinį turnamentą, kuris įvyks šį pavasarį Detrote.

Taigi, kaip matote, labai svarbu visiems susirinkti į Liberty Auditoriją šį sekmadienį, gruodžio 14 d. Auditorijos valgykla bus paruošta svečius priimti ir pasotinti. Kultūrietis.

Apžiūrėję kelis laužynus, ką matė?

Vyriausiasis magistras Murtagh su kitais palydovais apžiūrėjo apartamentus ant 410 E. 75 St. ir pareiškė reikalaušias Sveikatos, Departamentą užfaryti tą laužyną ir nuvesti, nes jis nebetinkamas žmonėms gyventi, pavojingas žmonių gyvybei. Bet nepasako, kur dėsias iš to namo iškraustyti beturčiai nuomininkai.

Jis inspektino kitą apartamentinį namą ant Fifth Ave., Harlem, kurio savininkai kolektuojasi rendas, bet namo netaiso. Namas nesantitarkas ir nelegaliai nuomuojamasis.

Apžiūrėtas apartamentinis namas ant 157 St. ir surasta turint 144 prasižengimus prieš įstatymus. Rasta išnuomoti šeši butai skelpe, o tai neleistinas prieš įstatymus dalykas. Savininkas, bus parauktas atsakomybėn.

Tai tik keli apartamentiniai namai apžiūrėti ir rasti didžiausioje netvarkoje, nesilaikant jokių įstatymų, turint daugelį prasižengimų. Bet tokių yra šimtai ir šimtai New Yorke.

Laužynų griovimas ir naujų namų statymas New Yorke yra paliktas toli užpakalyje. Jeigu ir statoma kiek naujų apartamentinių namų, tai daugiausia turtingesniems šeimoms.

Kaltinami už vaikų apleidimą

Mrs. Rita Niemczynski ir jos kavalierius Walter Snasko, palikę savo mažus vaikius namuose, pereito penktadienio vakare išvyko "naują gyvenimą turėti," kaip jie sako.

Grįžo jie į namus sekmadienį ir tuojau buvo areštuoti ir kaltinami savo vaikų apleidimu. Abu yra divorsuoti.

Karas su banditu buvo laimėtas

Ant 42 gatvės ir 8th Ave., New Yorke, iškilęs karas tarp bandito Clarence O. Sims ir kelių policistų buvo policistų laimėtas, bet su dideliais nuostoliais.

Trys policistai ir trys praeiviai buvo peršauti ir ligoninėn pasiųsti, bet jų gyvybei negresia pavojus. Banditas Sims taipgi peršautas ir randasi kritišką padėtyje.

Sims pagalbininkas Cecil Johnson be mūšio pasidavė nelaisvėn. Abu yra paleisti iš Ohio kalėjimo. Čia atvykę bandė apipiešti vieną įstaigą, bet nenusisėkė.

Taika—geriausia kalėdinė dovana

Amerikinę Darbo Partiją išleido pareiškimą, kuriame atsišaukiama į Jungtinių Valstijų valdžią, reikalaujant su Kalėdų šventėmis baigti Korišos karą.

Darbo Partija nurodo, jog karo baigimas ir taikos palaikymas būtų geriausia dovana viso pasaulio žmonėms.

Girdėsime Taikos Kongreso balsą

Pirmadienį, gruodžio 15, Palm Garden, 306 W. 52 St., New Yorke yra ruošiamas didžiulis taikos reikalų mitingas. Prasidės 8 val. vakare.

Rengėjai praneša, jog šiame mitinge galima bus girdėti Vienos Taikos Kongreso delegatų balsai, perduodami per telefoną.

Šiame mitinge taipgi bus įžymių vietinių kalbėtojų. Rengėjai kviečia visus dalyvauti. Taikos mylėtojas.

Jau dabar pasižymėk ant kalendoriaus, kad Laisvės banketas bus sausio 25-tą. O bilietą įsigyk tuojau.

Iš LDS 1-mos kuopos susirinkimo

Gruodžio 2 d. atsibuvo LDS 1 kuopos priešmetinis susirinkimas ALP Klubu svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Kuopos komiteto raportai, kaip ir visuomet, —neturėjo nieko naujo. Tik finans. sekr. A. Gilmanas raportavo, kad yra net penki ligoniai: M. Matulevičius, Rose Vertelkienė, K. Kairukšienė, J. Tamsonas. Marijona Krunglienė raportavo apie žemaitienę, kuri serga jau labai ilgą laiką ir jos pašalpa senokai išsibaigus. Susirinkimas išreiškė gilius užuojautos ligoniams ir linkū greičiausiai pasveikti.

Išrinkta 10 delegatų į LDS 3-čios Apskritis konferenciją kuri atsibuvo gruodžio 14 d. Liberty Auditorijoje, Richmond Hill, N. Y.

Skaitytas laiškas nuo Richmond Hill Bolininkų Lygos. Prisiųstas per K. Jankaitį su dovanų tikietukais, prašant, kad tikietukus išparduotume dėl kelionės lėšų į bolininkų turnamentą. Adelė Karė ir A. Balčiūnas paėmė po knygutę ir užmokėjo. Jonas Arlauskas nupirko 2 tikietukus. Pradžia gera.

Rinkimas kuopos komiteto dėl sekančių metų. Apart protokolų sekretoriaus, kiti apsiėmė ir dėl sekančių metų pasiūlyti ir darbuotis kuopos komitete. Susirinkimas juos vienbalsiai užgavo. Kuopos prezidentas —A. Velička, vice pjez. —J. Vareson, fin. sekr. —A. Gilmanas, izdininkas —P. Kapickas, izdo globėjai —A. Balčiūnas ir J. Gužas.

Prot. sekretorius palikta išrinkti sekančiame susirinkime.

Kuopa gavo puikią dovaną.

Amelija Raulušaitienė, gyvenanti Belmore, L. I. (seniau gyvenusi Clevelande) numezgė labai gražų vilnonį šaliką ir per S. Sasną pridavė LDS 1 kuopai dėl išlaimėjimo, kad sustiprinti kuopos izdą ir bendrai paramai visuomeniškų reikalų. Užtai kuopos susirinkimas išreiškė Amelijai didžiulį padėką.

Sekantis, tai yra metinis kuopos susirinkimas įvyks sausio pirmą antradienį 1953 metais.

Buvęs prot. sekr.,

M. Stakovas.

Teisėjas Blair gins išmestus mokytojus

Mokytojų unija pranešė, jog buvęs New Yorko aukščiausiojo teismo teisėjas Paxton Blair apsiėmė ginti iš darbo išmestuosius mokytojus, kurie atsisakė tarnauti raudonbaubiams reakcininkams.

Blair sudarys ir priduos apeliacijos peticiją. Atatin-kamose įstaigose jis išrodinės, jog tie mokytojai neteisėtai iš darbų pašalinti.

N. Y. policijos vardas puola žemyn

Bruce Smith, Institute of Public Administration direktorius, savo raporte pasakė, kad New Yorko policijos vardas smarkiai puola žemyn. Jis yra nupuoless net į penktą ar šeštą vjetą. Daugelio miestų policija daug geriau pasirodo.

Aišku, kodėl policijos vardas puola žemyn. Tie tyrinė-jimai iškelia kyšininkus policistus, susirįšiusius su gengsteriais ir raketieriais: O piliečiai nebeturi tinkamos apsaugos nuo plėšikų ir vandalų.

Negali teisme buti, nes kalėjime gyvena

Mrs. K. S. Leslie atėjo į Kriminalių Teismų Namą atsilvyginti už aštuonis trafiko prasižengimus, kuriuos padarė jos vyras.

Trafiko direktorius tačiau jos atsilankymu nepasitenkino. Jis pareikalavo jos vyro ateiti į teismą ir atsilvyginti už prasižengimus.

"Bet mano vyras dabar negali čia ateiti," Mrs. Leslie atsakė, "nes jis čia gyvena."

Pasirodė, kad jos vyras Leslie yra uždarytas į šio namo kalėjimą ir kaltinamas kaip agentas kolektavęs uždarbius nuo aštuonių prostitučių, kartu ir nuo savo mylimos žmonos.

Mihot F. Jelke, kitas prostitučių agentas, taipgi yra bėdoje dėl keturių trafiko prasižengimų.

Eksplozija laive du mirtinai sudegino

Laivo inžinierius ir kitas darbininkas buvo mirtinai sudeginti, kuomet militarinės transportacijos laivukas Brooklyn uoste eksplodavo. Trečias randasi kritišką padėtyje.

Didžiausiose kančiose mirė Hugo von Hacht ir Leland Groskritz.

PRANEŠIMAI

DETROIT, MICH. Detroito Moterų Pažangos Klubu susirinkimas įvyks trečiadienį, gruodžio 17 d., pradžią 7-tą val. vakare. Draugijų Svetainėje, 4097 Porter St. Visos narės malonėkite dalyvauti susirinkime ir kurios dar nėsate užsimokėjusios už šiuos metus, tai malonėkite užsimokėti. Po susirinkimo turėsime užkandžių ir karštos arbatos. Būty gražu, kad visos atsiųstumėte po dovanėlę, ne už daugiau kaip \$1.00 vertės.

N. A., sekr.

(244-246)

ELIZABETH, N. J. Užprašome Naujų Metų sulaukimui į L.D.P. Klubą. Sisai Klubas rengia šauniai vakariene senų metų užbaigimui ir naujų sulaukimui. Įvyks trečiadienį, gruodžio-Dec. 31 d., Klubu patalpoje, 408 Court St., pradžią 8 val. vakare. Bus pagaminti geri valgiai už žemą kainą. Visus nuosirdžiai kviečiame atsilankyti. Komitetas.

(242-244)

PHILADELPHIA, PA. Svarbus susirinkimas ALDLD 10 kuopos ir Moterų Klubu įvyks 14 d. Gruodžio, 1150 N. 4th St. Moterų klubietės mitingaus nuo 3 val., o 10 kuopos nariai nuo 4:30 val. Šis susirinkimas svarbus ne tik dėl to, kad bus raportai iš bankietėlio, bet ir valdybų rinkimas dėl būsimų metų. O prie to moterėlės žada pavašinti arbatėlę. Taigi nepatinkime būti laiku. Komitetas.

(241-243)

Medus su Arbata

Orui atvėstant, reikia būt atsargiems, kad neapsirgti slogomys. Labai naudinga yra gerti arbatą su medum, palaikymui vidurių geroje tvarkoje. O slogom apsirgus, tai tikrai yra reikalinga gerti daug arbatos su medum greitesniam pergalejimui karščiui.

KVORTA MEDAUS \$1.10 Gaunamas Laisvės Įstaigoj

Areštuotas Anthony Laurenzano, 25 metų amžiaus laisvėnėsis, arti metų laiko vedęs. Jis kaltinamas 9-10 metų amžiaus mergaičių prievartavimu.

Laurenzano prisipažino duodavęs mergaitėm po 50 centų ir įsilivodavęs į savo automobilį. Tada jau jis galėdavęs lytiniai pasitenkinti.

REIKALAVIMAI

Reikalingas forništuotas kambarys, pavieniam vyrui. Pagaidaujama Williamsburge, bet bus gerai ir kitur. Prašau rašyti: John Lipson 160 Bleeker St., New York City, N. Y.

(243-244)

REAL ESTATE

Parsiduoda nuosavybė Bushwick sekcijoj Brooklyn, įrys bendrų įplaukų nuosavybės. Tuojau rašykite Box 312, 266 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

Philadelphia, Pa.

Help Wanted—Female

CLERK-TYPIST. Office girl for accounts payable and general office duties. Some bookkeeping exp. desirable. Generous employees benefits. Good working conditions. Phone Mr. Rink, Merchantville 8-2200. (243-245)

BOOKKEEPER. 18 to 35. Assist to check agents payments. Insurance office. 5 day week. 36th hour. Good opportunity. Apply in person. FIDELITY & CASUALTY CO. of N. Y., 426 Public Ledger Bldg. or phone: MA. 7-7600. Ask for Miss Sagan. (243-245)

STENOGRAPHER. Attractive position in Insurance office. Good opportunity: nice environment. Apply in person. FIDELITY & CASUALTY CO. of N. Y., 426 Public Ledger Bldg. Or phone MA. 7-7600. Ask for Miss Sagan. (240-243)

HELP WANTED—MALE

F. H. CO. Now has immediate opening for AUTO METAL MAN. We offer Good pay, steady work. Warm shop, paid vacation and holidays. Come in and see Mr. Milazzo, 2126 Market Street. (243-245)

Dr. A. Petrika

DANTU GYDYTOJAS 221 South 4th Street BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 7-6868

VALANDOS: 9-12 ryte; 1-8 vakare Penktadieniais uždaryta

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE Brooklyn, N. Y. Gera Patyrę Barberiai

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street Cor. Hewes St. Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.

MAX PEIST, Ph. G. Receptų Specialistas: EDWIN LANE, Ph. G. Tel. EV. 7-6233

PETRAS KAPISKAS IR VINCAS SODAITIS

Užlaiko puikų

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y. Telephone EVergreen 4-8174